

СТОПАНСКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА ECONOMIC CHAMBER OF MACEDONIA

Здружение на банкарство
Бр. 37-265/1
16.02.2018 година
Скопје

ПРЕДМЕТ: Коментари и забелешки на Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за кредитно биро

Почитувани,

Во продолжение Ви ги доставуваме мислењата и предлозите во врска со Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за кредитно биро.

1. Член 2 став 1, точка 8

Зборот „способност“ кој е употребен во терминот „Извештај за кредитна способност“ во секојдневната пракса на банкарското работење како терминологија подразбира користење информации како што се плата на субјектот, обврски кои ги има клиентот и сл., кои во суштина ја детерминираат неговата кредитна способност. Банката реално ја анализира кредитната способност при процесот на аплицирање и одобрување на кредит. Затоа сметаме дека терминот „Извештај за кредитна способност“ треба да се замени со „Извештај за кредитен рејтинг“ или „Извештај за кредитно рангирање“, кои според нас посоодветно одговараат на субјектите на податоци без притоа да бидат нарушени одредбите од член 7, став 3.

Оттука, сметаме дека терминологијата „Извештај за кредитна способност“ секаде каде што е како таква употребена во текстот на Законот, треба да биде заменета со „Извештај за кредитен рејтинг“ или „Извештај за кредитно рангирање“.

2. Член 7-а, став 1

Сметаме дека во овој став, делот што гласи „за што ќе набави соодветен софтвер“ не е потребен. Според нас ова е невообичаена формулација за закон и треба да се избрише.

3. Член 14

Предлагаме да се прошири опфатот на податоци во Извештајот за кредитна способност на кредитобарателите, со дополнителна информација за редовни примања (плата) на физичко лице, кои може да се обезбедат од страна на Управата за јавни приходи, како давател на податоци и тоа:

- износ на исплатена месечна нето плата,
- просек на плата за најмалку 3 последни месеци
- временски период на исплатени плати (редовност) или број на примени плати во последните 3 месеци.

Образложение: Целта на оваа промена е да се создаде законска рамка за во иднина УЈП да може преку МКБ да ги снабдува банките (бесплатно или со одреден дополнителен надомест) со електронски запис за износот на месечна плата на клиентот, во случаите кога клиентот аплицира за кредит а платата ја зема во друга банка. На овој начин ќе се намалат ризиците за кредитните

институции поврзани со добивањето на фалсификувани или неточни потврди за висина на плата на кредитобарателите а воедно и за клиентите значајно ќе се скратат административните активности поврзани со обезбедувањето на потврда за плата од работодавачите.

Горенаведениот предлог е исто така во насока на подигнување на нивото на следење на кредитната способност на населението, како и квалитетот на управување во рамки на овој сегмент.

Дополнително, заради обезбедување доверливост на податоците, предлагаме да се ограничи правото на пристап до овој податок односно во согласност со законската регулатива податоците да бидат достапни до банките за физичките лица кои за тоа дале согласност, како и на барање на физичките лица.

4. Член 21

Во член 21 став 1, од Законот за Кредитно биро („Службен весник на Република Македонија“ бр.81/08, 24/11, 199/14 I 192/15), по зборот “писмена” се додаваат зборовите “или електронска”.

Образложение: Во член 21 од Законот да се додаде можноста за поднесување претходна согласност од страна на субјектот на податоци во електронска форма.

Со процесот на глобална дигитализација, во банкарското работење се повеќе производи и услуги се нудат преку дигитални канали, вклучувајќи и аплицирање за кредитни производи преку интернет банка. Доколку Законот остане непроменет во овој дел, клиентите ќе бидат ставени во позиција електронски да поднесуваат апликација за кредит, освен согласноста за користење податоци од МКБ. Со цел да се избегне ваквата ситуација, предлагаме во текстот да се допрецизира и за електронско поднесување на согласноста. Притоа, предлагаме да се предвиди носење на подзаконски акт, во кој ќе се пропишат неколку прифатливи начини на поднесување согласност од субјектот на податоци во електронска форма (пример, преку каналот електронска банка). Доколку се прифати предложената промена, ќе се овозможи заштеда на време за клиентот и за Банката при обработка на барањето за кредит/кредитна картичка/дозволено пречекорување, притоа имајќи предвид безбедносни стандарди кои и во моментот се применуваат од страна на банките за други услуги.

Во член 21 став 2 зборот “Писмената” се заменува со зборот “Претходната”.

Во член 21 став 3 зборот “писмена” се брише а зборот “согласност” се менува со зборот “согласноста”.

Во член 21 став 4 се менува и гласи “Согласноста на субјектот може да биде дадена во писмена или електронска форма во посебен дел или на самото барање за одобрување на кредит, осигурување, односно засновање на деловен однос со корисникот на податоците”.

5. Член 22

глава VI – Преодни и завршни одредби, важи истата забелешка како и во Член 45-б. МКБ е приватно акционерско друштво, кое својот Тарифник согласно Законот нема обврска да го објави во Службен Весник на Р.М. Доволно е истиот да биде објавен на web страницата на МКБ.

6. Член 27, став 1

Во член 27 став 1 зборовите “писмена” се бришат , а по зборот “изјава” се додаваат зборовите “дадена во писмена или електронска форма”.

Образложение – наведеното се бара во насока на прецизирање одредбите за поддршка на процесите на дигитализација на финансиското работење со клиентите. Притоа, давателот на услугата, како што е тоа прецизирано во Законот за давање на услуги на далечина е должен да обезбеди доказ (дигитални логови) за дадената електронска согласност. Ова е во согласност и со барањата на клиентите за поедноставна и побрза постапка при аплицирање за кредити, но и соодветно согласно предложените измени во Предлог – законот, за обезбедување на извештаи за кредитна способност, при што со експлицитното наведување на електронската согласност (која е исто така писмена но електронска) недвосмислено ќе се потврди можноста согласностите да се доставуваат по електронски пат.

7. Член 41

Предлагаме дополнување на членот 41 со став 2 (два) кој гласи: „ До лице овластено за извршување се доставуваат податоци за субјектот на податоците, без наведување на идентитетот на давателите на податоци“.

8. Член 45-б, став 3

МКБ е приватно акционерско друштво, кое својот Тарифник согласно Законот нема обврска да го објави во Службен Весник на Р.М. Доволно е истиот да биде објавен на web страницата на МКБ.

Преодни и завршни одредби

9. Член 24

Законот да се применува после 60 дена од влегувањето во сила

Со почит,

Коста Митровски, с.р.
Претседател

